

a fáradt, zsémbes, gondterhelt szervezőt, hanem a mosolygós arcút látták.

Zalán: Szombaton és vasárnap a táborhely-kijelöléssel, parkolással foglalkoztam, hétfőn és kedden a parkolóban segédkeztem. Ezután három napon keresztül túravezető-segédként dolgoztam, ezenkívül, éppen amit kellett. Szombaton a gyerekprogramoknál segédkeztem, vasárnap és hétfőn pedig a parkolásban.

Nimród: Túravezető-segédként vettem részt, pólókat árultam, éjjel őrködtem, segítettem felszerelést és egyéb kellékeket cipelni, és részt vettem a gyerekeknek készített akadálypálya felépítésében. Meg persze, segítettem ahol éppen szükség volt, alkalmazkodva a körülményekhez.

Lóri: Túravezető-segéd voltam és helyszíni eligazító. Túrát vezetni a legnagyobb királyság.

Mi volt számodra a legnagyobb kihívás önkéntesként az idei EKE Vándortáborban?

Judit: Talán az volt, hogy egyedül kellett feltaláljam magam, mivel nem jött a családom és nem is ismertem mindenkit. Viszont olyan támogató és befogadó emberekkel voltam körülvéve, hogy ez a szorongás már első nap elmúlt.

Ádám: Pénteken utolért a legnagyobb kihívás, amikor egyik túravezető-segéd társammal kellett vezetnem a Tolvajkő túrát úgy, hogy kettőnkön kívül a csoportból senki más nem ismerte az útvonalat. Ez volt a kettőnk debütálása igazi túravezetőkként, eddig egyikünk sem vezetett túrát. Szerencsére sikerrel ért véget ez, senki sem sérült meg, az útvonalat megtaláltuk és a veszélyeket is sikerült elkerülni, már amennyire lehetett (pl. mérges a juhász-kutyákat).

Zalán: A legnagyobb kihívás számomra önkéntesként az volt, hogy azokkal a személyekkel, akik többszöri kérés ellenére is autóval bementek a tábor területére, továbbra is kellően és moderáltan kommunikáljak.

Nimród: Egyik este éjfél körül fekvőtem le, hogy fél 2-kor felkeljek őrködni reggel 6-ig. Ezután visszafeküdtem még egy órára, majd 8-tól elmentem túrát vezetni úgy, hogy délután értünk haza.

Az önkéntesek gyakran találkoznak vicces sztorikkal a táborban. Ha neked is volt részed ilyenekben, meg tudnád osztani őket?

Judit: Sose felejttem el, hogy az első nap, amikor túráztunk, több fiatal volt, és a túra felénél feldobtam az ötletet, hogy kezdjünk el logisztizálni. A logisztikai egyfajta barkóba, egy teljes történetet kell kinyomozni. El is kezdtük a játékot, teljesen belefeledkeztünk, egyik sztori jött a másik után, mindenki vadul kérdezett, és egyszer csak elkezdtek észrevenni, hogy a felnőttek is kezdenek köréngyűlni. Majd szépen lassan, először csak egy-egy megjegyzéssel, majd teljes beleéléssel ők is bekapcsolódtak a kérdésbe. Nem is kell mondanom, hogy milyen vagány beszélgetések alakultak ki, észre sem vettük, hogy milyen hamar lejártuk a túrát.

Ádám: A csütörtöki Tolvajkő túrán csatlakozott még két szer-

vező társunk is. A túra során logikai feladványok megfejtésével üttük el az időt. Az egyik feladvány igen népszerű lett. Kezdetben csak magunk között beszéltük ezeket, végül az egész túracsoport erre a feladványra kereste a választ. A feladvány az volt, hogy egy gazdának öt ló van, és ezeket a lovakat be kell terelni az istállóba úgy, hogy négy karám van az istállóban, és minden karámba csak egy ló kerülhet, és mind az öt lónak benn kell lennie az istállóban. Nem szabad eladni a lovat, sem kibővíteni az istállót, egyik ló sem vehet... és sorolhatnám, hogy mi mindennel próbálkoztak rájönni a megfejtésre. Ám nem sikerült, így a túra végén elmondtam a megfejtést, ami az volt, hogy beleírjuk, mégpedig így:

Ö	T	L	Ó
---	---	---	---

Nimród: A Kőhegy-túrán, ahol éppenséggel túravezető-segéd voltam, kiértünk egy füves rétre és találkoztunk egy aránylag méretes nyájjal. Eppen készültem szólni az embereknek, hogy lehetőleg maradjunk közel egymáshoz, mert a juhász-kutyák igencsak kiszámíthatatlanok tudnak lenni, pláne, ha a gazdájuk nincs jelen. Mielőtt kimondhattam volna, egy gyergyói idős úriember előszedte a parittyáját, és a magával hozott ólomgolyókkal kezdte löni a kutyákat. Közöltem vele, hogy nem valami bölcs provokálni az ebeket, mert még megtámadhatják, mire ő csak annyit mondott, hogy: „Ó, az már megtörtént, és nem is egyszer! A táskámból nem sokat hagytak.” Nem igazán tudtam, milyen formában lenne ideális közölni az öreggel, hogy legközelebb lehet, a táska lesz a szerencsés, ha nem vigyáz jobban.

Melyik pillanat volt számodra a legemlékezetesebb az idei táborban, amelyre még 20 év múlva is emlékezni fogsz?

Judit: A legemlékezetesebb pillanat a záróbulin volt, amikor a legutolsó szám ment, és mindenki felszabadultan, boldogan, fáradtan, de leginkább büszkén búcsúztatta a tábor.

PÉTER ANIKÓ

A fiatalok előkészítették a szombati akadálypályát, ami elsőprő sikert aratott

Ádám: Talán az, ami eszembe jut majd húsz év múlva, amikor megkérdezed ezt. Nem tudok minden pillanatot az eszembe vésni. Nagyon jó volt a tábor. Kár, hogy jövőre nem Kolozsvár szervezi...

Zalán: Számomra az volt a legemlékezetesebb, amikor Ádám és én egyedül vezettük le a túránkat.

Nimród: Talán, amikor a tábortűz körül nekifogtunk énekelni a *Kék nefelejcs* népdalt, amely mifelénk Négyfaluban igencsak népszerű.

Lóri: Amikor a túrázók viharzó tapssal és hálálkodással válaszoltak a túra végi elköszönésünkre.

Ha meg akarnál győzni hozzád hasonló fiatalokat, hogy önkénteskedjenek az EKE Vándortáborban, vagy más EKE-rendezvényeken, mit mondanál nekik?

Judit: Mindenképp elmondanám, hogy ez életre szóló élmény, ami mellett életre szóló barátságok is köttetnek. Meg-

tanulsz csapatban dolgozni, elfogadni a többieket, megérted, hogy miként legyél türelmes a társaiddal, fejleszted a problémamegoldó képességed, mindezt csodás emberek és fergeteges hangulat mellett.

Ádám: Semmit, csak megmutatnám a fotóalbumunkat. Azok magukért beszélnek.

Nimród: Lehetőség nyílik olyan közösség részévé válni, ahol a kor nem szab határt. Több generáció tölt együtt időt, és mindenki megosztja a saját élményeit. Ugyanakkor lehetséges olyan tájakat látni, amelyekről nem is álmodik az ember.

Mi volt a kedvenc programod, túrád az idei táborban?

Judit: A kedvenc túráim a Tarányos volt, amin túravezető-segéd voltam. Ez 30 kilométeres túra, viszont annyira gyönyörű tájakat láttunk és olyan jó volt a társaság, hogy sosem felejttem el. Nagyon szerettem a néptáncestet, a szombati ifjúsági vetélkedőt és persze az óriási tábortűzet. Viszont az

örök kedvenc a szombat esti záróbuli marad.

Ádám: Én nagyon szerettem a hajnali kávé illatát, de még jobban az ízét. Ilyenkor reggel szembesül a szervező, hogy milyen jó, mert nemcsak ő fáradt, hanem a többiek is álmosak. De mindenki csendben megitta a kávéját és örömmel nekiveselkedett az újabb túrának. Tettszett, hogy a buszban nemcsak én szundítottam el, hanem mindenki kihasználta azt az órácskát, hogy még egy kis erőt merítsen a hosszú túra előtt.

Zalán: Nekem a kedvenc programjaim a túrák voltak. Túravezető-segédként megvolt az a szabadságunk, hogy arra a túrára mehettünk, ahol épp szükség volt emberre.

Lóri: Szerintem mindenkinek a sajátja, nekem értelemszerűen a kalotaszegi honismereti kirándulás volt a kedvenc programom.

Mit üzensz a szervezőknek?

Judit: A legnagyobb köszönettel tartozom a szervezőknek. Számomra tényleg életre szóló élmény volt az EKE Vándortábor. Gratulálok, mert tudom, hogy mekkora munka volt megszervezni, és sok kitartást a jövőben. Sose hagyjátok abba, mert gyönyörű és értékes, amit csináltok. Ránk mindig számíthattok, lelkes támogatói és önkéntesei vagyunk az EKE-tábornak.

Ádám: A kolozsvári EKE mindig kitesz magáért, vagy csak hű nagy nevéhez? Nem tudom.

Nimród: Hogy tartóoszlopai az erdélyi magyar túrázók közösségének és gondoskodnak arról, hogy a hagyományok fennmaradjanak, illetve hogy újabb és újabb generációk megismerjék a természet kincseit. Csak így tovább.

Bármilyen más megjegyzés, élmény, tapasztalat, érdekesség, amit megosztanál az olvasókkal?

Ádám: Ne csak nézzék a képeket, vagy olvassák a cikkeket, „tessenek” egyszer eljönni a táborba.

Lóri: A tábor arról a két dologról szól, amit egyesíteni hivatott az EKE. A találkozás öröme-ről és az együtt túrázva felfedezés/bebarangolás élményéről.

PÉTER ANIKÓ

A mindig vidám fiatal önkéntesek másokat is felvidítottak

Kóborlások nyári napsütésben

Itt a szeptember, hűvösebbek az éjszakák és a reggelek, este nyolc óra után már sötétedik, hamarosan itt a nap-éj egyenlőség szeptember 23-án. Elrepült a nyár, meleg volt, sokszor éjszakánként sem hűlt le a levegő 21–22 °C alá. A forró napokat többször heves esők, viharok, jégesők szakították meg, de a meleg hamar visszatért. A melegtől és esőktől a növényzet szép üdezöld maradt még szeptemberben is, nappal most is meleg, szinte nyárias az idő. Reméljük, kitart még egy ideig a „vénasszonyok nyara”.

PÁL GYÖNGYI

A bélesi víztározótól a Nagy-Biharig és a Sipote-vízesésig

Július 14-én egynapos kiskocsis kirándulásra indultunk, szép napos nyári idő volt. A Monostor negyedből reggel Gyalu (Gilău) felé vettük az irányt, Magyarkapusnál (Căpușu Mare) letértünk balra és Egerbegyen (Agârbiciu), Bánffydongón (Dângău Mare), Roskán (Râșcan) keresztül jutottunk Jósikafalvára (Beliș). A 103k megyei út 2020-tól le van aszfaltozva, kanyargós, de nem forgalmas, és szép tájon halad keresztül. Jósikafalva vagy Béles az azonos nevű község központja. Régen a település a bélesi víztározó helyén volt, az 1970-es évek elején megépítették a Beliș-Fântânele duzzasztógátat, a házakat a dombra költöztették. A régi falut elárasztotta a tó vize, de nyaranta, amikor a víz szintje alacsony, az 1913-ban épített templom falai kilátszanak a tóból. A tó bal partján található Beliș-Fântânele egykori üdülőtelep, sajnos elég elhagyott állapotban. Megálltunk a tó partján, csodáltuk a kék víztükröt, a szép tájat, a zöld fenyveseket, az üdülőtelep teraszos vendéglőjének romos maradványait. Áthaladtunk a gáton és Poiana Horea (régén Dealul Calului) felé folytattuk utunkat az Ursoaia-hágón (Șaua Ursoaia) keresztül, amely 1320 m magasban elválasztja a Bihar-hegységet a Gyalui-havasoktól. Ez az út Bánffyhunadot köti össze az Aranyos völgyével. Hol hatalmas szerpentin, hol fenyőerdők közt haladtunk, helyenként csodálatos kilátás nyílt a hegyekre és a hegyoldalakon szétszórt házakra, gazdaságokra. Fehérvölgy (Albac) felé folytattuk utunkat. A település az Albac-patak és az Aranyos folyó összefolyásánál fekszik. Tovább az Aranyos völgyében haladtunk Aranyosfő (Arieșeni) felé. A folyó 160 kilométer hosz-

szú, a Bihar-hegységben ered, és Marosludason túl ömlik a Marosba. Az Aranyos Mihoești falu közelében keletkezik két ágból, a Nagy-Aranyos és Kis-Aranyos összefolyásából. A Nagy-Aranyos a Nagy-Bihar-csúcs (1849 m) alatt ered. A környék vízvásztója, a Vertop-nyereg a téli sportok szellemeseinek paradicsoma.

A Nagy-Bihar (Cucurbăta Mare) 1849 m magas csúcs Erdély legszebb kilátásával vonzza a látogatókat. A Bihar-hegység és az Erdélyi-szigethegység legmagasabb csúcspan 360 fokos körpanoráma fogad, igazi magashegyi élményt nyújt, a végtelen táj körbe-körbe csodálatos. A csúcson reléállomás is található. Aranyosláposról a hegycsúcsig köves úton is fel lehet menni kocsival száraz időben (terepjáróval, vagy nem túl alacsony autóval). Keskeny, köves út halad felfelé, nagy kanyarokat leírva a fenyőfákkal szegélyezett úton, szerpentinben haladtunk felfelé, lassan, óvatosan, a 10 kilométert egy óra alatt tettük meg. Felértünk az erdőhatár fölé, már láttuk a tetőn levő tévérelét. Leparkoltunk az egyenes részen, onnan gyalog tettük meg a hátralevő utat a tetőig. Tiszta idő fogadott a csúcson, jól láttuk a szomszédos magaslatokat, délre a Gaina-tetőt (1486 m), az Arad szikláját (1429 m), az erdővel borított Kis-havast (1500 m). Keletre a szomszédos Kis-Bihart (1769 m) a rá épített szélkerekekkel, északnyugat felé pedig a Biharia (1597 m), a Zengőkö vagy Visszhangoskő (1658 m) gerincei ölelték körbe a Nagy-Bihart. Gyalogosan a Vertop-nyeregből lehet feljutni a piros sáv jelzésen, Aranyosláposról pedig a kék sáv jelzésen.

Visszatértünk Aranyosláposra, majd az Aranyos völgyén ereszkedtünk lefelé. Elhagytuk Topánfalvát (Câmpeni), megálltunk a Sipote-vízesésnél és a csorgónál, amely Alsószolcsvától körülbelül 3 km-re, Borrév felé található. A vízesés vizét sodronyra függesztett csatornán keresztül átvezették az országút mellé. A Bedellői-plató széléről induló víz-

folyás több lépcsőben érkezik le az Aranyoshoz. A leglátványosabb felső vízeséshez több turistaút is vezet, a középsőhöz egy ösvény, de az alsó, az autótút melletti is nagyon látványos. A felső vízesés megközelíthető az Aranyoslonka és a Szolcsvai-búvópatak-barlang közti piros háromszögön, valamint a Szolcsva és Bedellő közti piros keresztben. Mindkét útvonal szép nyári szállásokkal, zsúpfedeles házakkal megszórt legelőkön vezet, a Bedellő hófehér szikláival a háttérben. Elértünk Borrévig, ott a Jára-patak völgyén folytattuk utunkat, majd Alsójárán és Szentlászlón keresztül értünk haza Kolozsvárra. Már besötétedett, amikor megérkeztünk, 300 km utat tettünk meg reggeltől.

A Torockói-hegység legvadregényesebb sziklaszorosa

Augusztus 19-én a Remetei-sziklaszorosban (Cheile Râmetului), a Bedellői-havasok legfestőibb szurdokvölgyében voltunk mikrobuszos kiránduláson, Kolozsvár, Torda, Tövis, Remetei kolostor (Mănăstirea Râmet) útvonalon. Többször is jártunk már erre, de a különleges táj bármikor visszacsalogat. Tövist elhagyva behatoltunk a hegyek, a sziklafalak közé, ahova igyekeztünk. Szűk völgyben, meredek erdős hegyoldalak között kanyargott a keskeny út, majd áthaladva egy kisebb településen (Valea Mănăstirii), elértük a csodálatos környezetben álló ortodox kolostort. Onnan másfél km után érkeztünk meg a Remete-szorosi menedékházhoz. A hátralevő 3 km-en az út már rosszabb, ezen a részen az utóbbi években több kisebb-nagyobb nyaraló épült. A menedékháztól még három kilométert négy keréken lehet megtenni, majd az autót le kellett parkolni. Tovább csak az egyre szűkülő ösvényen, majd a patak sziklás partján, a meredekebb részeknél pedig sziklába erősített acélkapcsok igénybevételével lehet továbbjutni. Akinek van hozzá bátorsága, megpróbálhat áthaladni a Pokol kapujának nevezett óriási sziklakapun (Portal), amit már nem lehet megtenni száraz lábbal, csak ha belépünk a vízbe. A Remete-szoros a hegység legzordabb, legnehezebben megközelíthető hasadékvölgye. Hossza meghaladja a két kilométert, meredek sziklafalainak magassága 150-200 m körül mozog. Keletkezése szempontjából megállapítható, hogy valamikor szétágazó barlangrendszer lehetett a völgy helyén, amely kitágult és összeomlott, ma itt folyik a Remete (Geoagiului) pataka. A kirándulók többsége általában a kapuig és a mögötte levő szűkületig szokott bejönni a szorosba.

A sziklaszorost két úton lehet bejárni, az egyik a „kecskék útja”. A kapu előtt egy ponton a kék háromszög áttér a túlsó partra, és a kis kereszt mellett felvezet a sziklás oldalba, hogy kikerülje a szoros kanyonszerű szakaszát, ahol csak a vízben járva lehet felfelé haladni. A kék háromszög felfelé indulásánál a kis fémtábla arra hívja fel a figyelmet, hogy ez az út csak tapasztalt turistáknak ajánlott és csak is száraz időben, mert a nedves

sziklákon életveszélyes a közlekedés. A meredek, sziklamászással tarkított útvonalon helyenként beépített acélsodrony segíti a kapaszkodást. A jelzett ösvény hozzávetőleg 100 méter szintet emelkedik és kb. 1200 métert tesz meg a sziklaormos meredek oldalban, mielőtt visszavezetne a patakmederhez. Az ösvény magasságából a legszűkebb sziklakanyon nem látható, de nagyszerű lehetőség kínálkozik a sziklaszoros áttekintésére. A másik lehetőség a patak mentén, a drótkötelekbe kapaszkodva, néha derékig merülve, átúszva néhány métert. A szurdokvölgy bejárása kis vízállás esetén ajánlott, mivel több szakaszon vízben kell haladni. A szurdokalj végigeckélése a kárpáti szurdoktúrák egyik legérdekesebb kalandja. A szoros felső végénél elhagyott falu található, Cheia, ettől feljebb három patak vize egyesül (Pravului, Geoagiului, Bradేశtilor), amely létrehozta a Remete-szorost.

A szoros érdekessége, hogy a sziklákon virágzik a havasi gypár, amely Délkelet-Európában itt található meg legalacsonyabb szinten.

A legendák szurdokvölgye – a Tordai-hasadék

A Kolozsvártól 30 km-re levő Tordai-hasadék Erdély egyik legismertebb, legnépszerűbb természeti látnivalója, kirándulóhelye. A lenyűgöző látványt nyújtó kettéhasadt hegy a Torockói-hegység északi nyúlványában található, könnyen bejárható, jól kiépített kanyon, csodaszép túrázóhely. Könnyen megközelíthető, Kolozsvárról kiskocsival egy óra alatt elérhető. Ha erre nincs lehetőség, akkor távolsági autóbuszszal Tordáról a Mészkö (Cheia) falu felé tartó mikrobuszokkal közelíthető meg, a Kolozsvár-Torda közötti járatokkal Tordatúr felől juthatunk oda. A gyalogtúrák kedvelői a Bükk-erdőn keresztül vezető, piros sávval jelzett turistautat is választhatják, amelyen 6-8 óra gyaloglással (30 km) juthatnak el a hasadékhoz. Az út jelentős része erdőben halad, Tordatúrt elhagyva láthatjuk a Túri-hasadékot fentről, majd beereszkednek Szindre, és onnan a Tordai-hasadékba.

Idén júniustól a kolozsvári tömegközlekedési vállalat mikrobuszt indított Magyarpeterdre

(Petrești de Jos), amellyel a kirándulók könnyen eljuthatnak a hasadék Peterd felőli bejáratához. Szeptember 9-én kipróbáltuk ezt a járatot (M71), amely a Posada utcából indul reggel 9 órakor, és délután 6 órakor indul vissza Peterdről Kolozsvárra (ez a program szombatra és vasárnapra érvényes, de hétköznapokon is jár a busz, az út egy óra). A kisbusz 15 személyt szállíthat, ezért csak kisebb csoportnak ajánlott. A magyarpeterdi polgármesteri hivatal előtt található a megálló, onnan 15 percet kell gyalogolni a letérőig a Tordai-hasadék felé (tábla is mutatja), a letérőtől pedig 15-20 percre van a szoros bejárata.

A Tordai-hasadék, mint tudjuk, mészköhasadék a Torockói-hegységben, nem messze Torda városától. 1938 óta védett terület. A hasadék a Peterdi-gerinc és a Kövesbérc-Szindi-mészkögerinc között alakult ki. Valószínűleg nagyobb beszakadt barlangrendszerből jött létre. Ezt a beszakadt völgyet mosta ki a benne folyó Hesdát-patak sok-sok ezer éven keresztül, míg elnyerte mai formáját. 1983-ban természeti rezervátummá nyilvánították, mivel flórája és faunája olyan egyedi példányokat őriz, amelyek Európában ritkák vagy egyáltalán nem fordulnak elő. A hasadékban több védett állatfaj él, pl. szirti sas, fülesbagoly, vidra, valamint több különleges pillangóféle.

Sok monda és elmélet létezik a hasadék keletkezéséről. A legnépszerűbb legenda szerint a győztes kun sereg üldözőbe vette Szent Lászlót, akit már-már utolért. De midőn a Szent király Isttenhez fohászkodott, az alatta elhelyezkedő hegy megrepedt, s áthatolhatatlan gátat vont a király és pogány üldözői közé. A király lova patkójának a helye még ma is látszik az egyik kősziklán, a Patkós-kövön.

A szurdokban vezető, jól kiépített túrautat a piros kereszt és a piros pont jelzések is mutatják. A Tordai-hasadék összesen 1270 m hosszú, a jól kiépített útvonalat romantikus függőhidak és a sziklafalba vájt, néhol sodronykötelekkel biztosított szakaszok teszik még izgalmasabbá. A Tordai-hasadék mindkét oldalán halad egy-egy útvonal a tetőn is, mindkettőt piros ponttal jelzik, bármelyik útvonatról lenyűgöző a kilátás a hasadék felé.

A Torockói-hegység legvadregényesebb sziklaszorosa

A legendák szurdokvölgye, a Tordai-hasadék